

Základní škola a mateřská škola Veleň, Hlavní 46, 20533 Mratín, okres Praha – východ, IČO 71004530, telefon/fax 283931292

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM „ŠKOLA PLNÁ POHODY“

UČEBNÍ OSNOVY

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: Člověk a svět práce

VZDĚLÁVACÍ OBOR: Člověk a svět práce

a) Charakteristika oblasti:

Oblast Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech. Doplnuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě společnosti.

b) Charakteristika oboru (předmětu):

Předmět Pracovní činnosti vede postupně žáky k získávání znalostí a zkušeností z různých oborů lidské činnosti, přispívá k vytváření profesní orientace žáků. Od ostatních vzdělávacích oblastí se odlišuje tím, že se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky. Žáci používají bezpečně různé nástroje, vybavení, materiály, učí se hodnotit výsledky své práce a spolupracovat. Ve všech okruzích jsou soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Vzdělávací obsah je rozdělen na 1. stupni na tyto tematické okruhy: práce s drobným materiálem, konstrukční činnosti, pěstitelské práce

Časová dotace

1. ročník – 1 hod.
2. ročník – 1 hod.
3. ročník – 1 hod.
4. ročník – 1 hod.
5. ročník – 1 hod.

Klíčové kompetence ve vzdělávacím oboru Pracovní činnosti

Kompetence k učení:

- učí se vybírat vhodné způsoby a metody učení
- plánuje a organizuje za pomoci učitele vlastní činnost a učení
- je schopen vyhledávat a třídit informace a na základě jejich pochopení je efektivně využívá při učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- používá vhodná pojmenování a názvy, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí
- učí se samostatně pozorovat a experimentovat, získané výsledky porovnává, posuzuje a vyvozuje z nich závěry
- posuzuje a hodnotí vlastní pokrok a výsledky učení ostatních

Kompetence k řešení problémů:

- rozpozná a pochopí problém, vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni
- učí se hledat vhodné způsoby řešení problémů a osvědčené postupy využívá při řešení obdobných problémových situací

Kompetence komunikativní:

- porozumí jednoduchým pracovním návodům v písemné i ústní podobě
- účinně se zapojuje do diskuze, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje
- s ohledem na věk rozumí různým typům textů a záznamů, obrazovým materiálům, jiným informačním prostředkům, přemýšlí o nich a vhodně na ně reaguje, tvořivě je využívá ke svému rozvoji
- učí se organizovat spolupráci v pracovní skupině

Kompetence sociální a personální:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu
- učí se přijímat nové role v pracovní skupině a pozitivně ovlivňovat kvalitu společné práce
- za pomoci pedagogů se podílí na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, je veden tak, že v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- učí se vhodně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých, je veden k nesobeckému přístupu
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, sleduje svůj rozvoj
- zhodnotí a ocení práci svoji, své pracovní skupiny i ostatních lidí

Kompetence občanské:

- chápe za pomoci pedagogů základní principy pravidel chování a jednání ve škole i mimo školu, uvědomuje si svá práva a povinnosti ve škole i mimo
- poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- seznamuje se s našimi tradicemi a kulturním i historickým dědictvím, projevuje k nim pozitivní postoj
- učí se chápat základní ekologické souvislosti a problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví

Kompetence pracovní:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- je veden k hospodárnosti a kvalitě práce při zachování hledisek ochrany zdraví a ochrany životního prostředí
-

Možné formy práce:

- ve třídě, v lavicích, na koberci, na pozemku školy, v přírodě, v domácím prostředí

Možné metody práce:

- navázání na předchozí učivo a dovednosti, aktivní předávání poznatků a získávání dovedností při praktických činnostech, pozorování-zpětná vazba, soustředit se na postup i na výsledek práce, výměna názorů, hledání správných pracovních postupů, návyků, porozumění pracovnímu návodu, ukázka výrobků, vhodná inspirace, předvedení možného pracovního postupu, kontrola správnosti zvoleného postupu, samostatná práce, skupinová práce podporující rozvoj tvořivosti, vynalézavosti, pokusy, demonstrační ukázka, exkurze, spolupráce

Pracovní činnosti: 1. - 3. ročník

Očekávané výstupy (žák)	Učivo	Poznámky (zařazená průřezová témata, evaluace, pomůcky, přesahy aj.)
<p>- vytváří jednoduché předměty z tradičních i netradičních materiálů, přírodních a technických materiálů</p> <p>- pracuje podle slovního návodu a předlohy z tradičních i netradičních materiálů</p>	<p>I. Práce s drobným materiálem</p> <p><i>I.1 Zhotovování jednoduchých předmětů z tradičních i netradičních materiálů</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - vytváření předmětů z přírodního materiálu – propichování, navlékání, spojování, slepování, lisování apod. - práce z technického materiálu – ohýbání, stříhání, lepení, spojování, svazování - práce s papírem (různé druhy papíru, kartonu), vlastnosti papíru – překládání, skládání, stříhání, vystřihování, nalepování, slepování papíru - práce s textilem – plošné i délkové textilie různého druhu, rozlišování materiálu, pomůcek na šití, přišívání - práce s modelovací hmotou – hnětení, válení, stlačování, přidávání, ubírání, ohýbání ... - práce s netradičními materiály <p><i>I.2 Práce podle slovního návodu a předlohy</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - zvládnutí jednoduchých pracovních operací podle slovního návodu - vytváření návyků a postupů při práci s předlohou - poznávání vlastností materiálu – určování tvaru, barvy .. 	<p>Průřezová témata:</p> <p><i>Osobnostní a sociální výchova</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - osobnostní rozvoj rozvíjí rozhodovací dovednosti, cvičí seberegulaci, učí se plánovat, učí se základní sociální dovednosti <p><i>Environmentální výchova</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - environmentální výchova napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí (rodina, třída, blízké okolí) - začíná si uvědomovat vnímavý a citlivý přístup k ochraně přírody <p><i>Mediální výchova</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - práce a spolupráce v týmu <p>Možné evaluační nástroje</p> <p><i>Učitel</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - pozorování žáka při vyučování, hodnocení pokroku jednotlivců i skupin - rozbor a hodnocení samostatné práce žáka, skupin - rozbor a hodnocení výrobků podle předem daných kritérií - hodnotíme slovně i známkou <p><i>Žáci</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - vzájemná kontrola, kritické hodnocení, popř. oprava vlastní práce - povzbudivé vyhodnocení práce ve skupinách - vyhodnocení přínosu dané činnosti žáka

		Přesahy: Prvouka – suroviny a různé materiály Prvouka – lidské tělo, hygiena, 1.pomoc
- zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	II.Konstrukční činnosti - zvládání elementárních dovedností a činností při práci se stavebnicemi - různé druhy stavebnic	Přesahy: Geometrie- pojmenování těles
- provádí jednoduché pěstitelské činnosti, pečuje o nenáročné rostliny - vede pěstitelské pokusy, pozorování, zaznamenává a zhodnotí výsledky pozorování	III. Pěstitelské práce <i>III.1 Péče o nenáročné rostliny</i> - ošetřování pokojových rostlin za používání vhodných nástrojů a pomůcek, jejich rozmnožování dělením, řízků rostlin, zalévání, kypření, rosení, hnojení, přesazování, výživa rostlin, práce na pozemku - pěstování rostlin ze semene (koření, bylinky) - rostliny léčivé, jedovaté, alergie - úprava květin, jednoduchá vazba - pokusy a pozorování růstu rostlin v závislosti na různých podmínkách <i>III.2 Pozorování přírody</i> - zaznamenávání a hodnocení výsledků pozorování	Přesahy: Člověk a jeho svět – rostliny: podmínky života, pokusy
- připraví tabuli pro jednoduché stolování - chová se vhodně při stolování	IV. Příprava pokrmů - znalost základních částí příboru a jeho správné používání - základy slušného chování - příprava tabule pro spolužáky	Možné evaluační nástroje: Učitel – pozorování žáka při školním stravování Žák – vzájemná kontrola

Pracovní činnosti 4. a 5. ročník

Očekávané výstupy (žák)	Učivo	Poznámky
Základní škola a mateřská škola Veleň		Školní vzdělávací program

		(průřezová témata, evaluace, pomůcky, přesahy aj.)
<p>- vytváří přiměřenými pracovními postupy různé jednoduché výrobky z daného materiálu na základě své představivosti</p> <p>- využívá prvků lidových tradic při tvořivé činnosti</p> <p>- volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje, náčiní vzhledem k materiálu</p> <p>- dodržuje pořádek, zásady hygieny a bezpečné práce, poskytne 1. pomoc při úrazu</p>	<p>I. Práce s drobným materiálem <i>I.1 Zhotovování různých jednoduchých výrobků z daného materiálu</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - vytváření předmětů z přírodního materiálu – propichování, navlékání, spojování, slepování, lisování apod. - práce s papírem (různé druhy papíru, kartonu), překládání, skládání, stříhání, vystřihování, nalepování, slepování, práce se šablonou - práce s textilem (plošné i délkové textilie), rozlišování textilních materiálů, pomůcek na šití, šití, přišívání, vyšívání ... - práce s modelovací hmotou, hnětení, válení, stlačování, přidávání, ubírání, ohýbání - práce z netradičních materiálů (drát, svorky, odpadový materiál) <p><i>I.2 Poznávání a užívání prvků lidových tradic</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - lidové tradice, zvyky, řemesla při pracovních činnostech <p><i>I.3 Volba vhodných pomůcek, nástrojů, náčiní vzhledem k materiálu, jejich účel, způsob bezpečné funkce a použití</i></p> <p><i>I.4 Osvojování pracovních návyků – pořádku, zásad hygieny a bezpečnosti</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - dodržování pořádku, organizace práce - zásady hygieny a bezpečnosti práce - poskytnutí 1. pomoci při úrazu 	<p>Průřezová témata <i>Osobnostní a sociální výchova</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - osobnostní rozvoj rozvíjí rozhodovací dovednosti, cvičí seberegulaci, učí se plánovat, učí se základní sociální dovednosti <p><i>Environmentální výchova</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - environmentální výchova napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí (rodina, třída, blízké okolí). Začíná si uvědomovat vnímavý a citlivý přístup k ochraně přírody <p>Možné evaluační nástroje <i>Učitel</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - pozorování žáka při vyučování, hodnocení pokroků jednotlivců i skupin - rozbor a hodnocení samostatné práce žáka, skupin - rozbor a hodnocení výrobků podle předem daných kritérií, hodnotící tabulka body 1 – 10 body si dává sám žák, spolužáci, učitel – výsledné hodnocení - hodnotíme slovně i známkou <p><i>Žáci</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - vzájemná kontrola, kritické hodnocení, popř. oprava vlastní práce - povzbudivé vyhodnocení práce ve skupinách - vyhodnocení přínosu dané činnosti pro žáka <p>Přesahy Prv, Př – suroviny a různé materiály - lidské tělo, hygiena, 1. pomoc - rostliny, podmínky života, pokusy Geometrie – pojmenování těles</p>
<p>- osvojuje si dovednosti a činnosti montážní a demontážní při práci se stavebnicemi</p>	<p>II. Konstrukční činnosti <i>II.1 Zvládání dovedností a činností montážních a demontážních při práci se stavebnicemi</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - různé druhy stavebnic 	

<ul style="list-style-type: none"> - pracuje podle návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu - dodržuje pořádek, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne 1. pomoc při úrazu 	<p><i>II.2 Práce podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu</i></p> <p><i>II.3 Udržování pořádku, zásad hygieny a bezpečnosti práce</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - organizace práce jednotlivce, skupiny - bezpečnost práce - poskytnutí 1. pomoci při úrazu 	
<ul style="list-style-type: none"> - provádí jednoduché pěstitelské činnosti - zaznamenává a zhodnotí výsledky pozorování - samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování - pěstuje a ošetřuje podle daných zásad pokojové a jiné rostliny - volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní - dodržuje pořádek, zásady hygieny a bezpečnosti práce - poskytne 1. pomoc při úrazu 	<p>III. Pěstitelské práce</p> <p><i>III.1 Provádění jednoduchých pěstitelských činností, samostatné vedení pozorování</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - pokusy a ověřování základních podmínek života rostlin - pozorování růstu rostlin v závislosti na různých podmínkách - práce na pozemku školy <p><i>III.2 Ošetřování a pěstování pokojových rostlin</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - rozmnožování pokojových rostlin dělením, řízkou rostlin, pěstování koření, bylinek apod. - pěstování rostlin ze semene v místnosti - rostliny léčivé, jedovaté, alergie, rostliny jako drogy .. - ošetřování pokojových rostlin, jejich přesazování, výživa rostlin <p><i>III.3 Volba vhodných pomůcek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - pěstování rostlin – vhodná půda a její zpracování, vhodné nástroje, náčiní, pomůcky - bezpečné ovládání a používání pracovních nástrojů a pomůcek vzhledem k druhu pěstitelské činnosti (truhlík, květináč, koněvky, lopatka, váza, nůžky ..., hrábě, motyčka ...) <p><i>III.4 Dodržování pořádku, zásad hygieny a bezpečnosti práce</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - organizace práce jednotlivce, skupiny - spolupráce ve skupině 	

	<ul style="list-style-type: none"> - bezpečnost práce - poskytnutí 1. pomoci při úrazu 	
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v základním vybavení kuchyně - připraví samostatně jednoduchý pokrm - dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování - udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni 	<p>IV. Příprava pokrmů</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednoduchá úprava ovoce a zeleniny (strouhání, škrábání, krájení) - teoretická znalost přípravy pokrmů (pečení, smažení) - zásady zdravé výživy, pitný režim <p>používání základních úklidových prostředků, zásady bezpečnosti práce</p>	<p>Přesah Člověk a svět zdraví</p>